

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de **AAMBINDER**

**GEREFORMEERDE GEMEENTE
ENKHUIZEN**

04 Paasboodschap
aan Rome

06 Serie vier
verschijningen

10 Het Woord in huis

Een Paaslied van Paulus

ds. G.W.S. Mulder, Ridderkerk

Onze tekst klinkt als een lied. Het lied is vol van ernst. Dood en hel worden bij de naam genoemd. Wie zou niet huiveren? Maar het is een lied van uitersten. Krachtig bezingt dit lied de overwinning. Gods Woord spreekt zulke taal omdat de Heere waarlijk is opgestaan. Hoort u de triomf in dit Paaslied?

► **Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning? De prikkel nu des doods is de zonde, en de kracht der zonde is de wet. Maar Gode zij dank, Die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus.**

1 Korinthe 15:55, 56, 57

Dood en hel worden hier aangesproken alsof het personen zijn. Hiermee bedient Paulus zich van dichtertelijke taal. Hij sluit hier aan bij de profeet Hosea (13:14). Daar spreekt ook hij dood en hel aan. De Kerk onder het Oude Testament heeft onder dood en verderf gezucht en uitgezien naar verlossing. Ze heeft gehunkerd naar het Messiaanse heil.

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE ENKHUIZEN

In 1865 ontstaat er in Enkhuizen vanuit het gezelschapsleven een Kruisgemeente. Vanaf 1867 komt deze gemeente bijeen in het Ansjoviskerkje aan de Breedstraat. Bij de vereniging van de Kruisgemeenten en de Christelijke Afscheiden Gemeenten,

in 1869, houdt Enkhuizen zich afzijdig. Het duurt nog tot 1932 voordat men zich aansluit bij de Gereformeerde Gemeenten. Op 29 mei 1963 betreft de gemeente een nieuw kerkgebouw aan het Wegje. Bij de ingebruikneming ervan spreekt ds. A. Elshout over Handelingen 1:14: 'Deze allen waren eendrachtelijk volhardende in het bidden en smeken, met de vrouwen, en Maria, de moeder van Jezus, en met Zijn broederen.' Op 1 januari 2012 worden de gemeenten van Enkhuizen en Andijk samengevoegd en verhuist men naar de Ontmoetingskerk aan de Klopperstraat. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'Van Ansjoviskerkje tot Ontmoetingskerk'.

Het aantal belijdende leden van de gemeente bedraagt 167, het aantal doopleden 114.

Eeuwen later vult Paulus het preciezer in. Hij wijst bij de dood de oorzaak aan, en bij de hel de reikwijdte van het verderf. Bovendien maakt de apostel duidelijk dat dit oude profetenwoord door Christus is vervuld. Met zijn uitroep tot dood en hel verenigt Paulus de Kerk van alle tijden in het heil dat Christus voor haar heeft verworven. Dat maakt dit bijzondere lied zo krachtig. Want Christus' borgwerk is volbracht, de genadevolheid is volkomen. En nu? Christus is niet alleen Middelaar van verdienste, Hij past ook toe. En deze uitwerking van het heil is nog niet voltooid. Zo komt het dat ook nu nog altijd graven worden gedolven. Nog altijd leven de mensen in gevaar om voor eeuwig verloren te gaan. In vers 56 wijst de apostel de praktijk van uw en mijn leven aan. Wij hebben nog volop te maken met de prikkel van de dood. En deze oorzaak geldt voor ieder mens. Hoe komt het dat mensen overlijden? Het komt door onze zonde. Wij worden persoonlijk aangewezen. Wat is de betekenis van Christus' opstanding in ons leven?

Midden in de dood

Ziende op onszelf hebben we geen reden tot een jubeltoon, integendeel. Lezer, bent u zo weleens stil geworden voor God? Hoe aangrijpend is toch de werkelijkheid van uw bestaan. Als de Heilige Geest een nieuw leven werkt, gaat een mens dat inleven. Steeds als u zonde doet, hanteert u de prikkel des doods. Dat geldt dus als we kwaadspreken van een ander. Net zo goed als wanneer we een boezemzonde toelaten in ons hart. En hebt u na de zonde nooit een beschuldiging in uw geweten gevoeld? Verhardt u toch niet onder Gods roepstemmen. De bittere nasmaak van de zonde toont aan dat de angel vol zit met vergif. Hoe nodig is oprechte verootmoediging voor God. Om uit diepten van ellenden te roepen tot God om genade.

Paulus gaat nog dieper in op de oorzaak. De kracht der zonde is de wet. De wet stelt schuldig voor Gods heilig aangezicht. Daarom wordt de wet scherp gepredikt. Niet om de mens op te bouwen in vroomheid voor de mensen en eigengerechtigheid voor God. 'Wij weten nu dat al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot degenen die onder de wet zijn; opdat alle mond gestopt worde en de gehele wereld voor God verdoemelijk zij' (Rom. 3:19).

Christus is niet alleen Middelaar van verdienste, Hij past ook toe.

De wet is een tuchtmeester tot Christus. 'Geef mij Jezus, of ik sterf, want buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf'. Is dit al de taal van uw hart geworden? Gods kinderen zijn verwickeld in een strijd met een driehoofdige vijand. Daarin schijnt de triomf van dit paaslied vaak ver weg. Want 'als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden' (Rom. 7:9). O, wat geeft het een smart als ook in het leven der dankbaarheid de ontdekkende werking van de wet haar voortgang heeft. 'Want het goede, dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik. (...) Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods?' (Rom. 7:19, 24). Is dit ook de strijd van uw leven?

Onoverwinnelijke genadekracht

Maar te midden van alle dood en beproeving mag Paulus de vreugde van Pasen bezingen. 'Gode zij dank'. Hoort u het? Het heil is des Heeren. Roeping, wedergeboorte, rechtvaardiging; het is alles door God besloten en door Christus verworven. En Jezus is opgestaan om de verworven zaligheid toe te passen. Is het te groot voor u? Durft u niet te spreken van overwinning op zonde, dood en graf? Calvijn verklaart het zo: 'Hij heeft begonnen ons al deze goederen deelachtig te maken'. O, Christus daalt zo laag af. Hij legt Zijn Goddelijk begin in het hart van een verloren mens-kind. Kent u er iets van? En omdat het eerste begin van Hem is, daarom zal het ook leiden tot de overwinning. Want Jezus leeft!

En nog gaat de Heere door met deze genade te geven. Niemand is te zondig, te jong of te hard van hart. Deze genade is verkrijgbaar om niet. O haast u, spoed u om uws levens wil! Hoort u het goed? De overwinning komt wel door Christus, maar ze wordt door God gegeven. Hoe nodig en nuttig om dit te mogen leren. Kom, kind van God, het is u toch te doen geworden om de gunst van de Heere? Mag u nu ook weten dat u daarin bent hersteld om Christus' wil? Het is vrije gunst die eeuwig Hem bewoog. Hoe verootmoedigend is het wanneer de Vader op grond van Christus' Borgwerk Zijn genade toeschikt en bewijst. Hoe zalig zo Zijn gunst te mogen ondervinden. Het geeft een vaste gang in het leven. Het strekt tot Gods eer en tot heil van de naaste. 'Daarom, broeders, benaastigt u te meer om uw roeping en verkiezing vast te maken; want dat doende zult gij nimmermeer struikelen.' (2 Petr. 1:10). En dit zal steeds en eeuwig het refrein uitmaken: 'Maar Gode zij dank, Die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus'. ♦

Uit:
MEER DAN OVERWINNAARS
ds. G.H. Kersten
(uitg. De Banier, 1953).

'Zou ik verhalen van... Jefta?'

Hebreeën 11:32

JEFTA

Wanneer een land buigt voor de goden van deze tijd, voert dat steeds verder af van de handhaving van de beginselen. Gods dag en Naam liggen vertreden. Afgoderij en paapse stoutigheden, waartegen onze vaders toornden, steken steeds stouter de kop op. En wij dragen het, koel en gelaten. Geen heilige gloed en ijver vervult onze harten, geen smart wordt schier gevoeld. Men verkondigt luid een verdraagzaamheid in zaken die Gods eer raken. Eens was het anders. De Unie van Utrecht, die door het onvermoed pogen van Graaf Jan van Nassau tot stand kwam, is daarvan het bewijs. De Hervormde Unie, die stond tegenover de Roomse Unie van Atrecht, beoogde de neerwerping van Rome in deze gewesten. De strijd was de heilige kamp der Hervorming. Er werd gestreden om de rotsvaste beginselen der Reformatie als onomstotelijk fundament voor kerk en staat neer te leggen. Goed en bloed hebben de vaders daarvoor geofferd. Vergelijk het volk van nu bij dat uit de dagen van toen. O, God doe ons ontwaken. Hij ontdekke ons onze zonden, Hij doe ze ons zien, Zijn Geest overrede ons ervan. Voorwaar wij zouden met Israël uitroepen: 'Wij hebben tegen U gezondigd, zowel omdat wij onze God hebben verlaten, als omdat wij de Baäls gediend hebben'. In die schuldbelijdenis zou de weg liggen ter genezing van de breuk die geslagen is. O, volk en vorstenhuis, op uw knieën voor God. Belijdenis kome er, eer het te laat is. Wat men ook

► verzinne, alles blijft onvruchtbaar. Eén weg leidt ter behoudenis: Wij moeten tot God terug! Weg met de slappe, halfslachtige coalitiepolitiek. Weg met het dekken der ellenden, met aanpassen aan de wereld. Gods eer en recht roepen! Dat wij ons leerden buigen in het stof.

Elk zondaar heeft die ontdekking van zonde en ongerechtigheid nodig. Wij hebben God beledigd door de zonde. Het zal gekend moeten worden, door de werking van de Heilige Geest, hoe groot onze zonden en ellenden zijn, of nimmer zal de genade der verzoening ons deel worden. Is er een waarheid die meer toegestemd en nochtans minder beleefd wordt dan deze? Eén der oorzaken van de donkerheid en dodigheid in Gods Kerk ligt in het gemis van de rechte kennis der zonde. Deels wordt de leer der ellende bespot, kennis der ellende wordt door velen onnodig geacht. Immers, zij zijn toch bondelingen? Zij hebben de wereld toch nooit zo goddeloos gediend? Waartoe dan die diepe ellendekennis? Alsof niet Paulus, de vrome farizeeër, zich als de grootste der zondaren moest leren kennen. Voorwaar, satan had geen groter winst kunnen maken om zielen te misleiden dan door de noodzakelijkheid van de waarachtige kennis der zonde weg te cijferen. Geblinddoekt, met een verwachting van de hemel, wandelen velen ter helle heen.

Maar meer nog. Onder Gods volk mist ge meer en meer die diepe ontdekking, die zelfkennis, dat verloren gaan buiten Christus. De schade is onnoemelijk groot. God komt niet aan Zijn eer. Voor Christus is schier geen plaats. Wat ontbreekt is de diepe, waarachtige kennis der zonde. Zie hoe God Zijn volk ertoe brengen wil. Hij doet de bitterheid van de bewandelde weg aan Israël gevoelen. God stoot Zijn schuldbelijgend volk niet af.

► wordt vervolgd

De Paasboodschap aan de gemeente van Rome

ds. A. Schreuder, Beekbergen

Met Pasen staan we stil bij het wondervolle heilsfeit van Christus' opstanding. Als Christus niet was gestorven en opgestaan, zou er geen zaligheid zijn. Met Pasen klinkt de jubel: 'Hij is opgestaan'.

► Want indien wij met Hem één plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods, zo zullen wij het ook zijn in de gelijkmaking Zijner opstanding.

Romeinen 6:5

Wat een vreugde was het voor de ontredderde discipelen en bedroefde vrouwen toen ze hun Meester als de Levende ontmoetten. Met Pasen ging hun het licht op over de betekenis van Zijn sterven en kregen ze Hem tegelijk terug, maar nu als de opgestane Levensvorst. Het Paasevangelie stelt ons voor de vraag of we persoonlijk verstaan wat het betekent te mogen delen in Christus' sterven en opstanding. Dit verstaan is een zaak van geloofsgemeenschap.

In Romeinen 6 gaat Paulus uitleggen wat deze geloofsgemeenschap met de opgestane Christus uitwerkt. In de voorgaande hoofdstukken sprak hij over de rechtvaardiging door het geloof alleen. Vanaf Romeinen 6 legt hij uit dat zij die door het geloof in Christus gerechtvaardigd zijn, ook door de kracht van Christus' dood en opstanding worden vernieuwd en geheiligd.

Hij verwijst daarbij naar de doop, die teken en zegel is van de vergeving der zonden en de vernieuwing des levens. Christus is immers niet alleen gekomen tot verzoening van de zonde, maar Hij gaat Zichzelf ook als de Levende door Zijn Geest verheerlijken door Zijn kinderen in een nieuw leven te doen wandelen.

Niet te scheiden

Het gevaar is groot dat we de heiligmaking en de rechtvaardiging van elkaar losmaken. Het Godswerk is echter niet te scheiden. Als we dat wel doen, krijgen we mensen die zeggen te geloven dat hun zonden vergeven zijn, terwijl er in hun leven nauwelijks iets verandert. Een ander gevaar is dat we de heiligmaking uitleggen alsof we zelf, in eigen kracht, ons leven Gode aangenaam moeten en kunnen maken. Paulus waarschuwt voor deze twee gevaren en wijst aan hoe in het oprechte geloof Christus door Zijn Geest de heiligmaking uitwerkt.

De kanttekening bij Romeinen 6 vers 5 legt uit dat het hier gaat om 'een gelijkenis, genomen van een ent, die in een jeugdigen boom ingegrift wordt, welke tot één plant wordt met de boom en het sap des levens en der vruchtbaarheid uit hem trekt'.

► In de tijd van Paulus is Rome met zo'n miljoen inwoners de grootste stad van de wereld.

De kanttekening gaat verder: 'Alzo wil hij zeggen, die met Christus, als de stam, door het geloof zijn verenigd (waarvan de doop ook een teken is), die verkrijgen door de Geest van Christus de kracht niet alleen om de zonden te doden en allengskens te begraven, maar ook om in nieuwhed des levens meer en meer op te staan en ter ere Gods heiliglijk te leven'. Paulus wijst er dus op dat de gemeenschap met Christus, waar de doop een teken van is, twee zaken uitwerkt: een voortdurend de zonde afsterven, en een leven dat begeert om heilig voor God te leven. Paulus onderwijst hoe in het leven der heiligmaking deze twee zaken beoefend moeten worden.

Zondag 16 legt in vraag en antwoord 43 uit hoe in het geloof deze twee zaken gestalte krijgen: 'Wat verkrijgen wij meer voor nuttigheid uit de offerande en de dood van Christus aan het kruis?' Het antwoord luidt: 'Dat door Zijn kracht onze oude mens met Hem gekruisigd, gedood en begraven wordt, opdat de boze lusten des vleses in ons niet meer regeren, maar dat wij onszelven Hem tot een offerande der dankbaarheid opofferen'.

Het Paasevangelie stelt ons voor de vraag of we persoonlijk verstaan wat het betekent te mogen delen in Christus' sterven en opstanding.

Drie trappen

De verzen 3 en 4, met de kanttekeningen, laten zien wat er aan de geloofsgemeenschap met Christus in Zijn opstanding voorafgaat. De kanttekeningen spreken van de drie trappen van de wedergeboorte.

De eerste trap is: 'Dat wij gemeenschap hebben aan Zijn dood, waardoor niet alleen onze zonden voor

God verzoend zijn, maar ook de Heilige Geest is verworven, door Wiens werking de verdorvenheid die in ons is, haar leven of heersende kracht is benomen'.

De tweede trap is: 'De toeneming en volharding in de doding der zonde, gelijk de begrafenis een volharding was van de dood van Christus'.

De derde trap is: 'Wij ontvangen door de kracht der opstanding van Christus dat wij kracht ontvangen hebben om voortaan in nieuwhed des levens, dat is in heiligheid en reinigheid te wandelen'.

Kernachtig wordt, in de lijn van Zondag 16, beschreven dat het doden van de overblijvende zonde en het wandelen in nieuwhed des levens alleen mogelijk is in de vereniging met de opgestane Christus.

Christus zegt hetzelfde in Johannes 15:5: 'Ik ben de Wijnstok, en gij de ranken; die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen'.

Zo krijgt God Zijn eer en Christus een gestalte in het leven en wordt de zondaar ervoor ingewonnen te sterven aan alles buiten Christus, omdat Hij zijn leven is geworden. ♦

Christus' verschijning aan Maria Magdaléna

ds. C.J. Meeuse, Arnhemuiden

Wat gaat er om in een ziel, die Christus kwijt is, en voor wie Hij toch de Liefste geworden is? Dat wordt vaak niet begrepen en eigenlijk begrijp je jezelf dan ook niet. Je begrijpt niets van Gods raadselachtige weg waarin Hij Christus bijzonder zal verheerlijken.

► Jezus zeide tot haar: Maria. Zij zich omkerende, zeide tot Hem: Rabbouni, hetwelk is gezegd: Meester.

Johannes 20:16

Dit is het waar zo'n schuldige ziel in strijd en duisternis naar hunkert: een blijk van Zijn genade die zonde en dood overwonnen heeft en eeuwig is.

Maria Magdaléna heeft in haar leven de Heere Jezus leren kennen. Hoe het precies gebeurd is, weten we niet, maar we weten wel wat er gebeurd is: de Heere Jezus heeft haar verlost uit de macht van zeven duivelen (Luk. 8:2). Haar eertijds moet vreselijk geweest zijn. Het getal zeven wijst daar ook op. Duivelen zijn onreine geesten. De zonden hebben haar beheerst, op zo'n wijze dat ze er niet van los kon komen. Kent u die macht ook? Dan ervaar je een dodelijke kwaal, terwijl je eerst niet eens wilt toegeven dat je kwaal dodelijk is. Ze sleept je naar het verderf. Wat een onbevattelijk wonder als de Heere je dat gaat leren, om je te verlossen! Dan wordt de duivel die door de zonde heerst, je doodsvijand en Christus je Liefste. Zijn omzien naar jou, Zijn genade die gaat heersen, komt uit een Bron van onbevattelijk Goddelijk welbehagen. Christus heeft het verdiend en door Hem wordt het toegepast.

Nu is Maria haar Meester kwijt. Ze was Hem gevolgd, maar daaraan kwam een einde bij Zijn graf. Het eindigde in de dood en daar kon ze niet overheen zien. Ze had Hem zien lijden, maar kon het niet vatten. Andere machten leken te heersen in plaats van Zijn genadeheerschappij. Was Zijn verlossingskracht nu gestorven?

Met die bange gedachte is ze op de vroege Paasmorgen naar het graf gegaan. Hoewel er vriendinnen waren die meegingen, was haar hart bij haar gestorven Liefste. Door raadselen overmand staat ze bij het lege graf. Tekenen kunnen haar niet troosten. Een weggenomen steen en een leeg graf maken haar verwarring nog groter.

Twee engelen

Misschien bent u ook zo'n verwarde ziel, voor wie Christus de Liefste werd. Dan komt er geen troost als u Hem Zelf niet ziet. Zelfs de twee engelen die tot haar spreken in de grafkamer en die haar droefheid en gemis blootleggen, bemoedigen haar niet. En als ze de hovenier denkt te zien, verblind door haar tranen, is haar hart bij een dode Jezus.

Dan is er die wondere openbaring van de opgestane Levensvorst! Het wordt voor ons weergegeven met Zijn aanspraak aan haar: 'Maria!' Nu ervaart ze dat Hij leeft. En dat Hij haar ziet en kent. Dit is het waar zo'n schuldige ziel in strijd en duisternis naar hunkert: een blijk van Zijn genade die zonde en dood overwonnen heeft en eeuwig is. Je kunt geen woorden

► 'Wat zoekt gij den Levende bij de doden?'

vinden om deze troostrijke beleving uit te spreken. Het is Zijn spreken tot de ziel. De beleving is dan: 'Toen in mijn zielsellende Uw aangezicht mij kende'. Daar mag een ziel die Christus kwijt is, wel naar uitzien. Mensen kunnen je dan niet troosten. Zelfs de tekenen en de hemelboodschappers kunnen dat niet als je Christus Zelf niet hoort en ziet. Maar als je Hem achter Zijn woorden ziet staan, o, dat is onbeschrijfelijk. Dan ervaar je hoe Hij troost en verzekert van Zijn liefde.

Rabbouni

We horen het hier in Maria's aanspraak: 'Rabbouni'. Mijn Meester! O ja, dat was Hij geworden en dat is Hij gebleven. Zijn genadeheerschappij was haar vroeger al te sterk geworden. Die wordt nu bijzonder ervaren in Zijn trouwe liefde, die niet sterven kan, maar de dood verslonden heeft. En zo is het nog voor elke ziel voor wie Hij de Liefste geworden is. Hij laat nooit varen de werken Zijner handen, zo hoor je dan iedere zondag. Maar als Hij verschijnt en gehoord en gezien wordt in Zijn persoonlijke aanspraak, dan zinkt de ziel weg in verwondering. ♦

► wordt vervolgd

De toepassing door Christus Zelf

ds. C.A. van Dieren, Uddel

En Jezus zeide: Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen, opdat degenen die niet zien, zien mogen, en die zien, blind worden. En dit hoorden enigen uit de farizeeën, die bij Hem waren, en zeiden tot Hem: Zijn wij dan ook blind?

Johannes 9 vers 39-40

Hoe gaat het verder met de blindgeborene? We lezen niets meer van hem, maar dat geeft niet. Die man is naar het land van het eeuwige licht gegaan. Hij is Thuisgekomen om eeuwig zijn God te aanbidden. De geschiedenis is echter nog niet afgelopen. Er volgt een aangrijpende toepassing op de grote werken Gods. Christus zegt: 'Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen.'

Weet u wat een oordeel doet? Het verklaart iemand schuldig óf onschuldig. Als Christus' komst en werken niet tot onze vrijmaking en vrij spraak zullen zijn zoals bij de blindgeborene, dan zal het tot onze veroordeling zijn. Hoort u het? We verkeren niet vrijblijvend onder Gods Woord.

Ook de inhoud van het oordeel wordt door Christus verklaard: 'Opdat degenen die niet zien, zien mogen, en die zien, blind worden.' Ziet u de scheidslijn die Jezus trekt? Hij noemt slechts twee soorten mensen. Er zijn er geen drie. Als we niet bij de ene zijn, kan het niet anders of we behoren bij de andere. Het gaat hier om het fundament van de zaligheid. Voor de blindgeborene was dat niet de verandering, niet het wonder, niet de uitkomst, maar alleen dit ene: 'Geloofd zij in den Zone Gods?' Nóg is er een volk, dat zijn blindheid heeft leren kennen en vreest dat de Heere hen voorbij zal gaan. Luister eens, Christus is op Golgotha in de diepste duisternis geweest om de eeuwige duisternis, het oordeel, voor Zijn volk

weg te nemen. Zo schenkt Hij blinden het lieflijke licht!

Wat zegt de Heere nog meer? 'En die zien, blind worden.' Dat zijn mensen die het licht van Gods Woord hebben. Het is een groot voorrecht om onder dat Woord te mogen zitten en onder wijs te ontvangen. Laten we toch nooit zonder noodzaak de kerkdienst verzuimen.

Het gaat in de woorden van Jezus echter óók over mensen die ménen te zien en zich verblijden in een ingebeelde zaligheid. Van het werk van Christus in een arm, blind en ongeholpen volk moeten ze niets hebben. Dat bevindelijke werk is hen tot ergernis en ze verachten het werk van Christus.

'Zijn wij dan óók blind?' vragen de farizeeën. Dat geloven ze niet. Anderen kunnen blind zijn, maar zij niet. Zulke blinde ogen kunnen alleen door Gods Geest geopend worden. Gods werk komt in het leven van Nicodemus, Jozef van Arimathéa en vele anderen openbaar. Het welbehagen zal door Zijn hand gelukkig voortgaan.

Vragen:

1. *Waarom verkeren we niet vrijblijvend onder het Woord van God?*
2. *Wat is alleen het fundament van al Gods kinderen?*
3. *Wat zegt de vraag: 'Zijn wij dan ook blind?' over de farizeeën en de rechtvaardigen in eigen oog, toen én nu?*

- 1 De doelen van de Dordtse Leerregels
- 2 **Noodzaak, functie en eigenheid van het geloof**
- 3 Verkiezing (DLR I)
- 4 De reikwijdte van de verzoening (DLR II)
- 5 Wedergeboorte (DLR III/IV)
- 6 Volharding en zekerheid (DLR V)

Dordt zoals je Dordt niet kende

ds. G. Clements, Gouda

De vorige maal bespraken we het eerste hoofdstuk van het boek 'Dordt zoals je Dordt niet kende', van dr. G.A. van den Brink. We gaan nu verder met het tweede hoofdstuk, over de noodzaak van het geloof. Van den Brink ruimt er een heel hoofdstuk voor in, omdat hij vindt dat het geloof 'het volle pond' moet krijgen.

In de Dordtse Leerregels wordt er geen apart hoofdstuk aan het geloof gewijd. Van den Brink doet dat in zijn boek wel omdat hij van mening is dat er in onze prediking te weinig aandacht is voor het geloof. Het geloof is volgens Van den Brink een vraag van de eerste orde, daar valt de beslissing. In onze prediking zou te veel aandacht zijn voor de 'oorzaken' van het geloof: de uitverkiezing, het offer van Christus en de wedergeboorte.

Toch zien we juist in de Dordtse Leerregels alle aandacht uitgaan naar de bron en oorzaak van het geloof. Dat is het kloppende hart van Dordt, in antwoord op de arminianen die zich alleen richtten op de daad van het geloof. Dordt komt natuurlijk ook uit bij de daad van het geloof, maar richt zich in het bijzonder op het Goddelijke vooraf van dit geloof. Van den Brink draait de zaken dus geheel om: wat bij hem vragen van de tweede orde zijn, is in Dordt een zaak van de eerste orde. De ordening van Dordt is Bijbels en eerbiedig. 'En al deze dingen zijn uit God' (2 Kor. 5:18).

Prediking

Een belangrijke vraag is natuurlijk wel hoe deze zaken in de prediking naar voren moeten komen. De prediking is vanouds getypeerd als Schriftuurlijk-bevindelijk. Door de prediking van de wet wordt de hoorder voor Gods aangezicht gesteld, door het Evangelie wordt het enig medicijn van zaligheid in Christus aangeboden en 'zonder onderscheid verkondigd en voorgesteld, met bevel van bekering en geloof' (DL, II.5).

In de prediking moet ook aandacht zijn voor de onderwerpelijke zijde, voor de Werkmeester van het geloof, de Heilige Geest. De Dordtse Leerregels doen dat ook, als zij spreken over de vruchten van de verkiezing, als daar zijn: 'het waar geloof in Christus, de kinderlijke vreze Gods, droefheid die naar God is over de zonde, honger en dorst naar de gerechtigheid, enz. (DL, I.12). Wanneer de onderwerpelijke zijde in de prediking achterwege blijft, komen wij als vanzelf bij Arminius terecht, die eenzijdig aandacht vroeg voor de 'daad' van het geloof. Gomar

us verweet Arminius: 'U maakt het erger dan de papisten'.

De eigenheid van het geloof

Het is moeilijk te begrijpen waarom Van den Brink deze onderscheiden vruchten niet eenmaal in zijn boek naar voren brengt, zelfs niet als hij dit artikel I.12 over de vruchten citeert (blz. 200). Daarmee gaat hij grotendeels voorbij aan het onderscheid tussen waar geloof en tijdgeloof (blz. 81). Hij motiveert dit stilzwijgen met een voorbeeld. Als je ziek bent, ga je toch ook niet eerst uitzoeken van welk merk het medicijn is en wat het kost? Veel belangrijker is dat je het medicijn inslikt, want anders sterf je (blz. 56). Mooi bedacht, maar stel dat je een verkeerd medicijn (tijdgeloof) inneemt, dan sterf je ook!

Sinds Calvijn doen alle gereformeerde predikers in hun prediking onderzoek 'naar de waarachtige eigenaardigheid des geloofs' (Inst. III. 2.1). Calvijn schrijft dat niet alle geloof de naam van geloof waard is. Een tijdgelovige heeft slechts een 'koude en blote kennis' van het Evangelie.

Het is dus niet zo dat de 'daad' van het geloof in onze prediking een ondergeschoven kindje zou zijn. Maar wij spreken over het geloof in nauwe verbinding met de Werkmeester van het geloof. Daarom spreken de Leerregels over 'waar' geloof (I.7), 'levend' geloof (I.4), 'zaligmakend' geloof (I.15), 'rechtvaardigend' geloof (I.2 VdD) in onderscheid met alle 'tijdgeloof' (III/IV.9).

In onze prediking krijgen bekering en geloof de volle aandacht, maar geheel in lijn met Dordt. Om die reden zijn het "ABC des geloofs" en de "Eigenschappen van het zaligmakend geloof" van Alexander Comrie in onze gemeenten zo geliefd. Beide boeken beschrijven uitvoerig de werkzaamheden of daden des geloofs. Ds. G.H. Kersten schreef in een voorwoord dat Comrie zijn hoorders geen rust gunde dan alleen op de enige grond Jezus Christus en Dien gekruist. Ik raad jonge mensen aan deze boeken met aandacht te lezen. Ze zijn hertaald. Neem en lees! Zo hebben onze vaders over het geloof gepreekt en deze prediking is velen tot zegen geworden. ♦

► wordt vervolgd

Liudger, de apostel der Friezen

ds. G. Clements, Gouda

Peter van 't Hoog, gedeputeerde bij de provincie Gelderland, heeft pasgeleden het vernieuwde Liudgerpad in Zelhem geopend. De historische wandelroute herinnert ons aan een van de eerste zendingen in ons land. Wie was Liudger eigenlijk? Wat droeg hij bij aan de kerstening van ons land en waar moeten we hem precies plaatsen?

Liudger werd pionier van de christelijke zending in ons land, vrij snel na Willibrord en Bonifatius. Hij werd in 742 in Utrecht geboren, was afkomstig uit een Fries aristocratisch geslacht dat al vroeg tot het christelijk geloof was overgegaan. Zijn ouders stonden hun zoon af aan de Utrechtse kloosterschool. Ook studeerde de begaafde Liudger aan de beroemde kloosterschool van Alcuin, in het Engelse York. Eenmaal terug in Nederland werd hij zending in het oosten van ons land. Door Bonifatius was al eerder gepoogd om de Friezen voor het christelijk geloof te winnen, maar zijn werk werd door de Friezen op gewelddadige wijze afgebroken (754). Liudger had het grote voordeel dat hij de Friese taal machtig was. Moedig begon hij te evangeliseren in de omgeving van Dokkum en tot ver over de Duitse grens. Hij stichtte een klooster in Münster. De stadsnaam Münster is afgeleid van 'monasterium', wat klooster betekent. In 805 werd hij in deze stad tot bisschop gewijd. Hij overleed op 26 maart 809 op 67-jarige leeftijd.

Plaatsbepaling

Het is niet eenvoudig om het werk van Van Liudger inhoudelijk te waarderen omdat we maar weinig bronnen over hem hebben. Het leven van de heilige Liudger (*De vita secunda sancti Liudgeri*) is 50 jaar na zijn dood geschreven. In deze levensbeschrijving wordt hij als een roomse heilige getekend. Vele wonderen zouden op zijn naam

▶ Liudgerkapel.

staan. Maar er is meer te noemen. Zo hield Liudger zijn Bijbel niet gesloten. Elke morgen hield hij voor de hoorders van de streek een Bijbellesing. Ook deelde hij zijn geld uit aan de armen en wilde hij absoluut geen dure kerkgebouwen. Hij waarschuwde voor de weelderige Frankische bisschoppen en was verontrust over de slaperige kerk. Hierdoor kreeg hij de bijnaam van 'waarschuer tegen de tijdgeest'.

Toen er in 792 een opstand onder de Friezen uitbrak, week Liudger uit naar de omgeving van Münster. 'Onvermoeibaar trok hij van plaats naar plaats', zo lezen we. De voorbeeldige wandel van Liudger maakte zo'n grote indruk op keizer Karel de Grote dat hij hem altijd in bescherming nam en ook voor zijn begraving zorg droeg.

Peregrinatio

Uit de levensbeschrijving blijkt dat Liudger zich sterk wist aangesproken door zijn voorgangers Willibrord en Bonifatius. Zij hadden huis en haard

verlaten om in onze woeste streken het Evangelie te verkondigen. Zij leefden als vreemdeling in een vreemd land om de Naam en de zaak des Heeren. 'Peregrinatio pro Christo' noemde men dat, pelgrim zijn om Christus' wil; een levenlang zwerven voor de voortgang van Gods Koninkrijk. Zoals ook de grote zendingapostel Paulus altijd op reis was naar het woord van Christus: 'Gaat dan heen, onderwijst al de volken' (Matth. 28:19). Vervolgens krijgen we uit de levensbeschrijving van Liudger ook zicht op zijn roepingsdrang. Hij beseftte dat er buiten de kennis van Christus geen zaligheid is. De biograaf citeert Handelingen 4 vers 12: 'En de zaligheid is in geen ander; want er is ook onder den hemel geen andere naam, die onder de mensen gegeven is, door welken wij moeten zalig worden'.

Zendingsmethode

In de directe omgeving van keizer Karel de Grote was het niet gemakkelijk een persoonlijke, op het hart gerichte zendingsmethode te ontwikkelen. Karel deinsde er niet voor terug om hele volkstammen tegelijk, ook met geweld, tot het christelijk geloof te dwingen. Liudger was daar echter een fel tegenstander van. Persoonlijke bekering was volgens hem nodig. Als heidenen tot het christendom overgingen, wilde hij ze ook niet gelijk dopen. In lijn met de kerkvader Augustinus wilde hij er een doops catechese aan vooraf laten gaan. 'Onderwijst al de volken, dezelve dopende' (Matth. 28:19).

Hij ging zo zachtmoedig te werk dat de heidenen uit zichzelf vroegen om hun heidense heiligdommen af te breken; tot hun verbijstering werd Liudger door de afgoden niet gestraft. Liudger droeg dus zorg voor Bijbels onderwijs in ons land. We zijn de eerste zendingen Willibrord, Bonifatius en Liudger veel dank verschuldigd. Zij hebben ons land middelijkerwijs bij het Woord van God gebracht.

Het Liudgerpad is de weg waarover Liudger wandelde op reis naar het heidense Saksenland. De weg loopt langs het Liudgerkerkje in Zelhem dat een reconstructie is van de kapel die in de Tweede Wereldoorlog is verwoest. ♦

Het Woord in huis

ds. G.J. van Aalst, Nieuw-Beijerland

Het is een zinvol gebruik dat we als redactie veel kerkbodes uit het land ontvangen. Dat dateert uit de tijd dat we de wekelijkse meditatie daaruit overnamen. Nu wordt die overdenking door één van mijn broeders op ons verzoek geschreven. Maar we nemen nog steeds graag kennis van wat er in den lande gebeurt.

► Vanuit de Bijbel leren we gehoorzaamheid, leren we de tijdgeest te doorzien, ontvangen we leiding en troost.

Door al die kerkbodes blijven we als redactie op de hoogte van het wel en wee van de plaatselijke gemeente. Daar klopt immers allereerst het hart van het kerkelijk leven. In veel van die plaatselijke kerkbodes hebben we allen kennis kunnen nemen van het feit dat er een speciale uitgave is verschenen, bestemd voor elke gezinseenheid: "Het Woord in huis". Waarschijnlijk bent u ervan op de hoogte, wellicht is die uitgave zelfs al in uw bezit. Mocht dat onverhoopt (nog) niet het geval zijn, neem dan contact op met uw scriba. Want dit boekje is echt voor u bedoeld! In enkele artikelen willen we aandacht vragen voor "Het Woord in huis". Dat doen we vanuit de overtuiging dat deze uitgave namens onze Generale Synode voor ons persoonlijk en als gezin van groot gewicht is.

Auteur(s)

In dit eerste artikel geven we een overzicht van de inhoud en de bedoeling van "Het Woord in huis". De ondertitel luidt veelbelovend: 'Handreiking voor gebruik van de Bijbel in het gezin'. Het is een uitgave van de synodale werkgroep Gezin. De namen van de leden van deze werkgroep worden niet vermeld. Op pagina 99 van het Kerkelijk Jaarboek 2022 kunnen we lezen wie de zes medeverantwoordelijken zijn. Eén van hen blijkt volgens de inleiding de eigenlijke auteur te zijn, de heer E. Barten, de huidige directeur van de Jeugdbond. Ook blijkt de werkgroep 'Onderwijs' meegelezen te hebben. Op de eerste pagina's lezen we dat 'deze uitgave is geschreven vanuit de werkgroep Gezin van het deputaatschap KGJO (kerk, gezin,

jeugd en onderwijs) van de Gereformeerde Gemeenten, in opdracht van de commissie Statenvertaling'. Het omslagontwerp, de vormgeving en de realisatie waren in handen van uitgeverij De Banier. Het eenvoudige boekje bevat 80 pagina's en heeft geen ISBN-nummer.

Overzicht inhoud

Om uw belangstelling te bevorderen nu eerst een overzicht van de inhoud. Na de inleiding, die wat ongebruikelijk alleen ondertekend wordt met 'Sola Scriptura. Soli Deo Gloria' volgt hoofdstuk 1. Die gaat over het kostbare van het Woord van God, met als onderverdeling: gezaghebbend, noodzakelijk, duidelijk en volledig. Hoofdstuk 2 handelt – heel praktisch - over argumenten om níet in de Bijbel te lezen: ik ben te moe en heb geen tijd, het is zo moeilijk, ik voel er niets bij. Hoofdstuk 3 bevat natuurlijk argumenten om wél in de Bijbel te lezen: God leren kennen, jezelf leren kennen en Christus leren kennen. Vanuit de Bijbel leren we gehoorzaamheid, leren we de tijdgeest te doorzien, ontvangen we leiding en troost. Het vierde en laatste hoofdstuk gaat over 'de Bijbel in huis': voor ieder persoonlijk en voor het gezin als geheel. Tot slot worden er vijf 'denkduwtjes' toegevoegd. Over onze leeshouding en concentratie, fysieke eerbied voor Gods Woord, het gebruik van een dagboek, vragen stellen bij de Bijbel, het cadeau geven van een Bijbel. Afgesloten wordt met aandacht voor 'meer lezen', waarbij verwezen wordt naar het magazine Eigenwijs, boeken en websites.

Bedoeling

Achter op de omslag lezen we over de bedoeling van deze uitgave: 'Dit boekje is allereerst bedoeld als handreiking voor (jonge) gezinnen, maar is dermate van opzet dat elk gemeentelid er zijn voordeel mee kan doen. Op een directe manier word je aangesproken op het gebruik van de Bijbel. Maar dat niet alleen. Je krijgt ook praktische handvatten aangereikt om op een goede manier met Gods Woord om te gaan'. Dat is een doelstelling die onze aandacht meer dan waard is. Daarom hopen we hier de volgende keer nader op terug te komen. ♦

► wordt vervolgd

Kribbe en kruis, kroon en kracht;
preken van Kerst tot Pinksteren
ds. C. Sonneveld
uitg. De Schatkamer, 192 blz., € 18,95.

Voor ouderlingen die geroepen worden om 's zondags voor te gaan in de leesdienst is het niet altijd gemakkelijk om een geschikte preek te vinden. Vooral preken over de heilsfeiten zijn altijd weer welkom. Ds. C. Sonneveld heeft tien preken het licht doen zien voor de feestdagen. Te beginnen met Kerst tot en met Pinksteren. Over het laatste heilsfeit zijn drie preken in de bundel opgenomen.

Aan de voorbeelden die broeder Sonneveld gebruikt, is te merken dat hij ervaring heeft als zendingspredikant. De preken zijn Schriftuurlijk-bevindelijk. Een ernstig appel op de onbekeerden ontbreekt niet. Ook jongeren worden aangesproken: 'Kom dan voor het te laat is! Nog is er plaats' (blz. 139). Telkens klinkt door dat de Evangelieboodschap een boodschap is

van genade voor een schuldige zondaar. Die genade is verworven door Christus, niet ten koste van het recht, maar in een weg van recht. Wat taalgebruik en lengte betreft zijn de preken uitermate geschikt voor de leesdiensten, maar ook voor persoonlijk gebruik.

Bij een volgende druk zou het goed zijn als de corrector er nog eens naar zou kijken. Het zal elke lezer wel snel duidelijk zijn dat in de laatste zin op bladzijde 139 in plaats van: 'Onbewoonbaar verklaard', gelezen moet worden: 'Onverklaarbaar bewoond'. Deze opmerkingen doen aan het waardevolle van deze prekenbundel niet af. Onze broeder spreekt in het Voorwoord de hoop uit dat de Allerhoogste de preken wil gebruiken om verloren zondaren te brengen tot de kribbe, om schuldige zondaren te doen schuilen bij het kruis, om ontkroonde zondaren zicht te geven op de kroon van Davids grote Zoon en om ontkrachte zondaren aan te gorden met kracht van Boven. Daar sluiten we ons graag bij aan.

ds. W. Silfhout, Veenendaal

Aan de voet van het kruis
Octavius Winslow
uitg. Den Hertog; 220 blz., € 18,50.

Paulus schrijft: 'Wij prediken Christus den Gekruisigde' (1 Kor 1:23). Dit tekstwoord is de samenvatting van deze veertien overdenkingen van Octavius Winslow (1808-1878). Op de hem kenmerkende manier overdenkt hij het lijden en sterven van Christus. Het kruis van Golgotha staat steeds centraal. Uit de kernachtige thema's van de overdenkingen wordt het al duidelijk waar de prediker naartoe wil in zijn boodschap: 'Een gezicht op de zonde en een gezicht op Jezus', 'Geloof aan de voet van het kruis', 'Vergeving van zonde aan de voet van het kruis', 'De gelovige gekruisigd', enzovoort.

Winslow had de gave van het woord. Hij verklaart de Schriften, maar weet ook de beleving, de verwondering en de vertedering van het gelovige hart te verwoorden. Juist daarom is Winslow bij velen van Gods kinderen zo geliefd.

In deze overdenkingen geeft Winslow

duidelijk aan wat de plaats is van de wet en van het Evangelie. 'Als echter de bekering begint met de wet, eindigt zij steeds met het Evangelie'. 'Berouw voor God gaat aan het geloof in onze Heere Jezus Christus vooraf'. Ook is er aandacht voor de beginnende kennis van Christus en het kruis. Maar steeds dringt hij aan op de noodzaak van verdiepende en vermeerderende kennis van Christus. Er zijn gedeelten in zijn preken waarin hij met grote bewogenheid de zondaar buiten Christus vermaant en oproept tot bekering en geloof. Steeds wijst hij op de wonderbaarlijke kracht in het kruis van Golgotha.

De overdenking over de verhoogde koperen slang sprak mij bijzonder aan. 'De koperen slang kon slechts één weldaad schenken, maar wij hebben in de Heere Jezus de gehele volheid van de zegeningen'. Het was het verlangen van Winslow dat zondaren door deze boodschap naar de voet van het kruis geleid zouden worden. Juist daarom van harte aanbevelen. Zoals we van de uitgever gewend zijn, is dit een keurige uitgave met een goed lezende vertaling.

ds. W. Harinck, Utrecht

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen

te Capelle aan den IJssel-West,
ds. A. Schot te Nunspeet;
te 's-Gravenzande,
ds. H.A. van Zetten te Nieuw-Beijerland;
te Hoogeveen,
ds. A. Schreuder te Beekbergen;
te Puttershoek,
ds. G.W.S. Mulder te Ridderkerk.

Bedankt

voor Drachten en Katwijk aan Zee,

ds. C. Hogchem te Aalburg;
voor Lethbridge (Alberta, Canada),
ds. H.A. van Zetten te Nieuw-Beijerland;
voor Oudemirdum,
ds. G. van Manen te Elspeet;
voor Terneuzen,
ds. G.W.S. Mulder te Ridderkerk;
voor Wolphaartsdijk,
ds. E.J. Boudewijn te Barneveld-Centrum.

NOODHULP TURKIJE EN SYRIË

Hartelijk bedankt voor uw donaties en betrokkenheid rondom de aardbevingen

in Turkije en Syrië! Het meeleven van donateurs en diaconieën was bemoedigend. Inmiddels is er bijna 1,2 miljoen opgehaald voor dit project. Dit hebben we grotendeels besteed aan noodhulp via lokale kerken. Het resterende bedrag besteden we aan noodhulpprojecten of aan het herstel van basisvoorzieningen. Informatie: bijzonderenoden.nl/aardbeving-turkije (rek.nr. NL52 INGB 0000 3074 47).

[Deputaatschap tot hulpverlening in Bijzondere Noden](#)

Berichten

WEEKBOEK BIJBELS BERAAD

Bijbels Beraad M/V presenteert een weekboekje t.g.v. de eerste Week van het Gezin (van 8 tot 15 mei). Het boekje bevat zeven overdenkingen die in gezinsverband gelezen kunnen worden. Ze zijn geschreven door predikanten van zes kerkverbanden. Het boekje leent zich voor verspreiding in kerkelijke gemeenten. De prijs is € 2,50 bij kleine aantallen, en daalt tot € 1,75 bij afname van meer dan 100 stuks (excl. verzendkosten). Zie www.bijbelsberaadmv.nl

VRIJWILLIGERS ZENDINGS-DAG GEZOCHT

Voor de zendingsdag op 1 juli zoekt ZGG nog parkeerwachters en oppasmeisjes of -jongens in de kindercrèche. Bezoekers zijn blij als ze duidelijke aanwijzingen over het parkeren krijgen. En in de baby- en kindercrèche is het hard nodig dat er voldoende helpende handen zijn. Wilt u helpen? Pas jij op de kinderen? Ga naar www.zendingsdag.nl voor aanmelding en meer informatie.

SAMEN ZINGEN UIT 1773

Het Reformatorisch Dagblad start een scratchkoor van een dag rond het jubileum van de psalmberijming van 1773. Deze vindt plaats op 27 mei in de Grote Kerk van Gorinchem. Aanmelden vóór

16 april op rd.nl/scratchdag. In dit kader organiseert het RD drie zangavonden:

Tholen - Grote Kerk, 6 mei, 19.30 uur, 'Samen zingen uit 1773', Pieter Heykoop, orgel, ds. G.W.S. Mulder, meditatie; toegang vrij; aanmelden: rd.nl/samenzangavond

Ede - Oude Kerk, 12 mei, 19.30 uur, 'Samen zingen uit 1773', Harm Hoeve, orgel, ds. J.M. Molenaar, meditatie; toegang vrij; aanmelden: rd.nl/samenzangavond

Gorinchem - Grote Kerk, 27 mei, 19.30 uur, RD-concert met samenzang o.l.v. André van Vliet, Marcel van de Ketterij, orgel, ds. W.J.C. van Blijderveen, meditatie; toegang vrij; aanmelden: rd.nl/samenzangavond

KONINGSFAIR LEIDSCHHE HOEVEN

Op 27 april is er een koningsfair op Leidsche Hoeven te Tricht (Oude Hoeveneweg 8). Het begint om 10.00 uur met zingen bij de vlag. Voor kinderen zijn er knutselactiviteiten en spellen. Er is ook een kleedjesmarkt. Voor meer info: evenementen.leidschehoeven.nl

FIETSTOCHTEN

Rhenen - Op zaterdag 22 april belegt de zendingscommissie in Rhenen een fietstocht t.b.v. ZGG. Inschrijfgeld

€ 3,50 p.p., max. € 17,50 per gezin. Opstappen tussen 10.00 en 11.30 uur bij de kerk aan de Achterbergsestraatweg 59a.

Opheusden - De activiteitencommissie in Opheusden organiseert op zaterdag 22 april een fietstocht. Vertrek tussen 10.00 en 13.00 uur bij de kerk (ingang Eikenlaan 37). Kosten € 5,00 p.p., € 2,50 per kind, max. € 17,50 per gezin. Opbrengst is voor ZGG. Fietshuur mogelijk (dit uiterlijk 19 april reserveren via tel. 0488-441376).

ZANGAVONDEN

Gorinchem - Grote Kerk, zat. 22 april, 19.30 uur, psalmzangavond met bovenstemgroep uit Hardinxveld-Giessendam, Bart Kruit-hof, orgel, leiding ds. H.J. Agteresch; collecte voor Helpende Handen (toegang vrij).

Middelburg-Zuid - Kerk Geref. Gemeente, zat. 22 april, 19.00 uur, Walchers jongerenkoor, jeugdkoren Jong Begonnen en Jedid-jah; spreker L. Joosse, collecte voor deputaatschap Israël.

Goes - Sionkerk, L. de Coligny-laan, zat. 15 april, 19.00 uur, jubileumzangavond van Helpende Handen met mannenkoor Ethan en Walchers Mannenkoor; ds. S. Maljaars verzorgt de opening.

Kerkdiensten

ZONDAG 16 APRIL 2023

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; **Aalst** 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Alblasserdam** 9.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; **Alphen aan den Rijn** 19.00 uur ds. J. Beens; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 10.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug en 18.30 uur stud. J. Janse; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 14.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Berkenwoude** 15.00 uur ds. W. Harinck; **Bodegraven** 10.00 en 17.00 uur ds. G.J. Baan; **Borssele** 14.00 uur (Belijdenisdienst) ds. C. van Krimpen; **Boskoop** 9.30 uur ds. P. Mulder en 16.30 uur (H.D.) ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 14.30 uur ds. C. Hogchem; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 19.00 uur ds. W.A. Zondag; **Capelle aan den IJssel-West** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Silfhout; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 19.00 uur ds. J.B. Zippro; **Den Haag-Scheveningen** 15.00 uur (H.D.) ds. H. Brons; **Deventer** 14.30 uur ds. S.W. Janse; **Dinteloord** 14.30 uur stud. R.T. Michielse; **Dirksland** 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; **Doetinchem** 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 18.30 uur stud. J.C. Kriekaart; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Ede** 9.30 en 16.00 uur ds. J. Beens; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp en 17.00 uur ds. D.W. Tuinier; **Enkhuizen** 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Enter** 9.30 en 15.00 uur ds. J. IJsselstein; **Ermelo** 18.30 uur ds. J. van Laar; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 18.00 uur ds. M. Karens; **Gorinchem** 18.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; **Gouda** 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; **Goudswaard** 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravenzande** 9.30 en 15.30 uur ds.

J.W. Verweij; **Groningen** 19.00 uur ds. J. IJsselstein; **Hardinxveld-Giessendam** 15.00 uur ds. G. Pater; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 ds. H.E.P. Fortuijn en 16.30 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 10.00 uur ds. C. Harinck en 15.00 uur ds. C. van Ruitenburg; **Hoofddorp** 9.30 en 15.00 uur stud. J. Janse; **Houten** 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Kampen** 15.30 uur ds. P.G. Heijkamp; **Katwijk aan Zee** 10.00 en 16.00 uur ds. J. Schipper; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 18.00 uur (H.D.) ds. G.J. van Aalst; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 10.00 en 15.00 uur ds. M. Karens; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Kruiningen** 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 uur ds. P.J. de Raaf en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 9.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 17.00 uur ds. R. Kattenberg; **Lisse** 10.00 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Meeuwen** 14.30 uur ds. E. Bakker; **Meliskerke** 9.30 uur stud. A.E. Brijder; **Melissant** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Middelburg-Centrum** 18.30 uur stud. A.E. Brijder; **Mijdrecht** 19.30 uur ds. P. Mulder; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 15.00 uur (Belijdenisdienst) ds. J. van Rijswijk; **Nieuwdorp** 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 14.00 uur stud. A.E. Brijder; **Nieuwe-Tonge** 10.00 (H.A.) en 15.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Nieuwer Ter Aa** 19.00 uur ds. W. Visscher; **Nieuwerkerk** 16.00 uur ds. C. Harinck; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 14.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Oosterland** 14.30 uur (Belijdenisdienst) ds. K. Boeder; **Oostkapelle** 9.30 (Dovendienst) en 16.00 uur (Dovendienst) ds. P.C. Vlot; **Oostvoorne** 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Opheusden** 9.30 en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Oude-Tonge** 10.00 en 18.00 uur stud. R.T. Michielse; **Oudemirdum** 9.30 en 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Poederroijen** 14.30 uur ds. A.A. Brugge; **Poortugaal** 15.00 uur

ds. H.J. Agteresch; **Poortvliet** 10.00 en 14.30 uur stud. J.M. Evers; **Puttershoek** 10.00 uur ds. G.J. van Aalst en 18.30 uur ds. M. Joosse; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 14.30 uur ds. M.H. Schot; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Rijssen-West** 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 14.00 uur ds. S. Maljaars; **Rotterdam-Alexanderpolder** 18.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Rotterdam-Centrum** 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 14.00 (Belijdenisdienst) en 19.15 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sint Philipsland** 17.30 uur stud. J.M. Evers; **Sliedrecht** 9.00 en 16.00 uur ds. A.T. Huijser; **Soest** 19.00 uur ds. A. Schot; **Sprang-Capelle** 15.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; **Stolwijk** 19.00 uur ds. W. Silfhout; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. J. van Laar; **Tholen** 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.B. Zippro; **Vlissingen** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 14.00 uur ds. A.P. Baaijens en 18.30 uur ds. M. Boersma; **Westzaan** 10.00 uur (H.A.) ds. G. Heijkamp en 19.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Wierden** 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Woerden** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. W. Harinck; **Wolphaartsdijk** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. G. Hoogerland; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 16.00 uur ds.

J.B. Huisman; **Zwijndrecht** 9.30 ds. M.H. Schot en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 9.30 en 15.00 uur stud. J.C. Kriekaart.

DINSDAG 18 APRIL 2023

Dirksland 19.30 uur ds. K. Boeder; **Drachten** 19.30 uur ds. S.W. Janse; **Katwijk aan Zee** 19.45 uur ds. G.J.N. Moens; **Klaaswaal** 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Melissant** 19.30 uur ds. E. Bakker; **Oosterland** 19.30 uur (voor de GBS) ds. A.T. Huijser; **Oud-Beijerland** 19.30 uur (voor de zending) ds. J.M.D. de Heer; **Ridderkerk** 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Sprang-Capelle** 19.30 uur ds. G. van Manen.

WOENSDAG 19 APRIL 2023

Aalst 19.30 uur stud. A.E. Brijder; **Alphen aan den Rijn** 19.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Amersfoort** 19.30 uur ds. W. Visscher; **Barneveld-Zuid** 19.30 uur ds. J. van Laar; **Brakel** 19.30 uur ds. D. Zoet; **Ede** 14.30 uur (huw.bev.) ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 19.30 uur ds. G. van Manen; **Enter** 19.30 uur (voor de GBS) ds. A.J. de Waard; **Ermelo** 19.30 uur ds. G. Beens; **Herkingen** 19.30 uur ds. B.J. van Boven; **Hilversum** 19.45 uur (Evangelisatiedienst) ds. M. Joosse; **Leiderdorp** 19.30 uur ds. P. Mulder; **Lisse** 19.45 uur ds. D.W. Tuinier; **Nieuwe-Tonge** 19.30 uur ds. A. Schot; **Ouddorp** 19.00 uur (huw.bev.) ds. G. Pater; **Poortvliet**

19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Rhenen** 19.30 uur ds. F. Mulder; **Scherpenisse** 19.30 uur (bidstond PS Zuid) ds. S. Maljaars; **Scherpenzeel** 19.30 uur ds. J. Beens; **Soest** 19.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Stolwijk** 19.30 uur ds. W. Mouw; **Veen** 19.30 uur ds. E. Bakker; **Woerden** 19.30 uur (Evangelisatiedienst) ds. D. de Wit; **Zeist** 19.30 uur ds. P.J. de Raaf.

DONDERDAG 20 APRIL 2023

Aagtekerke 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Alblasserdam** 19.30 uur ds. C. Sonneveld; **Bodegraven** 19.30 uur stud. J.M. Evers; **De Valk-Wekerom** 14.00 uur (huw.bev.) ds. W. Mouw; **Genemuiden** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Hardinxveld-Giessendam** 14.30 uur (huw.bev.) ds. W.J. Karels en 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Kootwijkerbroek (locatie: Parallelweg 12 te Barneveld)** 19.30 uur ds. G. Beens; **Krimpen aan den IJssel** 19.45 uur ds. C. Hogchem; **Naaldwijk** 19.45 uur ds. G. Hoogerland; **Nieuwerkerk** 19.30 uur stud. J.J. Hoogerbrug; **Nunspeet** 14.30 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Opheusden** 14.00 uur (huw.bev.) ds. E.J. Boudewijn; **Ouddorp** 19.30 uur ds. P.C. Vlot; **Oude-Tonge** 19.30 uur ds. M. Karens; **Ridderkerk** 14.30 uur (huw.bev.) ds. G.W.S. Mulder; **Tholen** 14.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Ruitenburg; **Westzaan** 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi.

VRIJDAG 21 APRIL 2023

Genemuiden 14.30 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; **'s-Gravenpolder** 14.30 uur (huw.bev.) ds. S. Maljaars; **Rijssen-Zuid** 16.00 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse; **Yerseke** 14.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

ZATERDAG 22 APRIL 2023

Genemuiden 14.30 uur (Aangepaste dienst) ds. A. Verschuure; **Oudemirdum** 11.30 uur (huw.bev.) ds. D.W. Tuinier.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

ZONDAG 16 APRIL 2023

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 uur evang. J. Krijgsman en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36-b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur (Bijbeluur) evang. M. van Velden.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

**PROBLEMEN MET
VERSLAVING?**

Wacht niet langer!
Er is hulp!

Voor jou en jouw naaste(n).
Met oog en hart voor identiteit.

085 – 0601964 www.addisa.nl

BETHELKERK LUNTEREN
D.V. 22 april 2023

Concert ten bate van het
evangelisatiewerk van Arnest en
Andrea Jassey - de Kievid in Gambia

Jeugdensemble 'Intermezzo'
uit Veenendaal

Psalmzangkoor 'Jong Crescendo' uit Ede
Dirigente: Mirjam Morren
Pianist/organist: Lucas de Heer
Spreker: Ds. J.C. de Groot
Aanvang 19.30 uur
Toegang vrij, collecte voor het
evangelisatiewerk

Voor een leuke vakantie in "Twente"
Salland zie: www.landhuishogehexel.nl
of bel 06 12 40 42 66

Psalmzangavond
D.V. 22 april

Grote of Sint-Stephanuskerk
Orgel: Huig van der Knijff
Leiding: ds. A. Verschuure
Aanvang 19.30u | toegang vrij
Collecte t.b.v. Stichting Denhofe

"PSALMEN ZINGEN OP KONINGS DAG"**D.V. DONDERDAG 27 APRIL**

19.30 – Toegang vrij! – Grote Kerk Dordrecht
 Organist: Pieter Heykoop – Collecte t.b.v. GBS
 Meditatie: ds. B.J. van Boven

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER
 Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
 bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641
 M 06 - 46376232

E info@phvanderleer.nl
 W www.phvanderleer.nl

Den Hollander
 begrafenisverzorging

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09

✉ info@tdenh.nl

🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

**Niet-ritmische PSALMZANGAVOND met
 bovenstem D.V. zaterdag 22 april
 GROTE KERK GORINCHEM**

Organist: Bart Kruithof
 Leiding: ds. H.J. Agteresch
 m.m.v. Bovenstemgroep H'veld-G'dam
 Aanvang: 19.30 uur | Toegang vrij

**Praktijk
 den Uijl**

☛ HULPVERLENING

☛ COACHING

☛ TRAINING

☛ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl

I www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

Eenzaam, beperking, eenverdiener, rouw
 of armoede? Stichting kleinsteun.nl
 luistert en steunt! 06-34180256
jong en oud (bel)maatjes & lotgenoten

Welkom terug
 op ons bungalowpark!

De Verrassing
 Bungalowpark

AL 65 JAAR
 VERRASSEND OP TEXEL

www.deverrassing.nl
 0222 318906

**DE APP MET DUIZENDEN
 CHRISTELIJKE MUZIEK-
 EN VERTELC'D'S**

**Makkelijker
 dan een
 cd-speler**

FamilyStream

Luister
 nu gratis
 1 maand
 mee!

www.familystream.com

Bezoek onze
 open collegeweek:
 20-26 april

*'Wie is
 nieuwsgierig
 naar iets wat
 hij al weet?'*

Daniël Roggeveen, student Luo Nederlands

**Studeren
 met betekenis**

Pabo

Pedagogiek

Ad-pep

Lerarenopleiding voortgezet onderwijs

Masters

driestar-hogeschool.nl

Driestar hogeschool

Driestar educatief

Op vakantie naar Canada? Kijk op www.CanadianHolidayRentals.ca voor accommodaties en autoverhuur.

Kom Hulp

Tweedehands geeft anderen een nieuwe kans

Meer info
komoverenhelp.nl/kleding

Reformatorische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Tevens voor mediation en zakelijke advisering.

Drs. J.C. de Jonge en mw. drs. M.J. de Jonge - Brouwer.

44 R I-straat 2, 4051 AR Ochten
0344 - 667042 of info@rpnederland.nl

www.rpnederland.nl

Bureau Mark.

Luisteren, met oog voor elkaar.

+31 (0)6 53 29 69 57
mark@bureau-mark.nl

bureau-mark.nl

Kraamzorg in een vertrouwde sfeer

Tevredenheid door kwaliteit, met behoud van identiteit.

SHG
Kraamzorg

Meer informatie: 0187-48 91 73
Aanmelden: www.shgzorg.nl

Wij zoeken oproepkrachten. Interesse?
zorgmanager@shgzorg.nl - 06 40 95 37 61

Ds. G.H. Kerstenschool
Borssele

WIL JIJ ONZE MEESTER OF JUF WORDEN?

Een goede meester/juf voor groep 7/8

is welkom op onze school! Je kunt solliciteren voor de hele week of een deel van de week.

Schrijf nu je sollicitatiebrief en hopelijk tot snel!

Kijk voor meer informatie op

WWW.KERSTENSCHOOL.NL

Liever werken als invalleerkracht? Dan is solliciteren ook mogelijk.

HUIB RUIJGROK

ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

Juridisch advies en administratieve en praktische hulp bij:

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- executele en conflictbemiddeling

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
T 0344 745 104 M 06 19452290
info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

Maak gebruik van onze service aan huis.

Prachtige collectie PVC vloeren.
Voor advies, egaliseren, leveren en leggen.
06-19557166 **De Vloerenkoning.nl**

- Psychosociale & psychologische hulpverlening
- Huwelijk & relaties
- Seksuologische hulpverlening
- Toerusting & preventie
- Gastopvang
- Schoolmaatschappelijk werk
- Hulp bij gameverslaving
- Mediation & coaching

Het bieden van professionele, psychosociale hulp bij al jouw levens- en gezinsvragen, dat is onze missie. En altijd vanuit een heldere, christelijke identiteit.

De Vluchtheuvel biedt meer!

W stichtingdevluchtheuvel.nl • T 0113 - 213 098

De Vluchtheuvel

Christelijke psychosociale hulpverlening

Download de gratis nieuwsapp!

Scan mij

Scan de QR-code of ga naar rd.nl/app

rd reformatorisch dagblad

Wilt u zich inzetten voor de belangen van onze cliënten?

De cliëntenraad van RST Zorgverleners is op zoek naar betrokken en bevlogen leden.

Wat gaat u doen?

Als lid van de cliëntenraad vertegenwoordigt u de cliënten van RST en denkt u mee over het zorgbeleid van RST.

U adviseert de raad van bestuur in het belang van de cliënten. Daarnaast draagt u bij aan het bevorderen van de cliëntenparticipatie binnen de organisatie.

Uw profiel

- U bent een sociaal persoon: u kunt zich verplaatsen in anderen, goed luisteren en weet de juiste vragen te stellen.
- U hebt affiniteit met de cliënten aan wie RST zorg verleent.
- U bent positief kritisch ingesteld en kunt in samenwerking verbeteringen tot stand brengen.
- U hebt interesse in de (ontwikkelingen binnen de) gezondheidszorg.
- U bent ongeveer 6 vergaderingen per jaar beschikbaar.

Interesse om de cliëntenraad te versterken?

Kijk voor meer informatie op werkenbijrstzorg.nl/vacatures/lid-clientenraad

VAN DER WILT
RAAMDECORATIE

UW ADVISEUR
AAN HUIS

☎ 06 - 36 29 43 14
🌐 wiltraamdecoratie.nl

Welkom in Holten! 2-6 pers. vakantie-bungalow te huur. Luxe woning, mooie tuin en prachtige omgeving. Rust, ruimte en privacy. www.deholterveste.nl

Studente 20 jaar **zoekt woonruimte tussen Zwolle en Elspeet e.o.** vanaf 01-05-2023. Graag reactie op myrtheloize@gmail.com

Terlouw Parket, voor het leveren, leggen en renoveren van **houten vloeren**. Bel Kees Terlouw op 06-24241402 of mail naar info@terlouwparket.nl

NIEUWE UITGAVEN

Ds. J. van Haaren
Gij hoort het gebed
Acht preken. Deze niet eerder uitgegeven preken kenmerken zich door een helder Schriftuurlijk-bevindelijk evenwicht. gebonden | 33132100
174 blz. | € 17,90

Abigail Janse-Pieterman
Een open boek
Handreiking rondom openheid. Abigail Janse behandelt vanuit Bijbels oogpunt heel praktisch en eerlijk allerlei thema's rondom openheid. paperback | 33132162
144 blz. | € 14,90

Johan Krijgsman
Echt gelukkig
Zalig zijn... Op een eenvoudige, aansprekende manier schrijft evangelist Krijgsman over vijftien zaligsprekingen van Jezus in het Evangelie. paperback | 33132247
96 blz. | € 12,90

Ds. G. van Manen
Een vrouw voor Izak
Gods leiding op weg naar het huwelijk. Wanneer we dicht bij de Schrift een levenspartner zoeken, wil de Heere daarover Zijn zegen geven. gebonden | 33132094
96 blz. | € 13,90

Ds. G.W.S. Mulder
Het geloof van de christen
De Twaalf Artikelen vanuit de Catechismus uitgelegd. Aan de hand van Zondag 8-22 gaat ds. Mulder in op wat het ware geloof inhoudt en in het leven uitwerkt. gebonden | 33132124
175 blz. | € 17,50

AL ONZE UITGAVEN ZIJN OOK IN UW BOEKHANDEL VERKRIJGBAAR

Elzenkade 6 3992 AC Houten 030 637 34 34 www.hertog.nl

Den Hertog uitgeverij

Dringend gezocht!

Vanwege onze sterk groeiende school zijn we op zoek naar:

Locatie Ochten

- › **LOCATIE-DIRECTEUR**
- › **INTERN BEGELEIDER BOVENBOUW**

We hopen de laatste vacatures in te kunnen vullen.

Uw brief en CV ontvangen we graag uiterlijk D.V. 26 april 2023 en kunt u sturen naar administratie@sebaschool.nl

Meer weten? Kijk op www.seba-rehobothschool.nl

Contactpersoon Ochten
J.A. Zwerus (06 404 64 765)

Full Motion met glucosamine (NeoLife)

Voor soepele gewrichten, opbouw van kraakbeen in gewrichten.
April-aanbieding | Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

Heel geschikt voor schoolverlaters
Bunyanset € 60,00 ipv € 78,00
(Christenreis, Christinneris, Heilige Oorlog, Leven en sterven van meneer Kwaad naverteld): www.ramshoorn.nl

Welkom op de VELUWE
Vakantiepark Casa Familia in Voorthuizen
Comfortabele chalets 4/6 pers. te huur
Recreatieteam aanwezig, voor meer info:
www.casafamilia.net Tel: 0342-478380

Kom werken op Baernehof!

Geef jij de begeleiding op deze nieuwe locatie in Barendrecht mede vorm?

We bieden een uitdagende werkplek voor:

Locatiemanager ASS

Persoonlijk begeleider ASS

(Assistent) Woonbegeleider ASS

Gedragdeskundige

Kijk op welcura.nl of neem contact op met Geertrui Boot-van Laar **06-23089023** of info@welcura.nl

U wilt op vakantie, maar beperkt budget?

MOOIE WONING VOOR GEZIN

- 7 slaapkamers
- Groene hart - Waddinxveen
- Diverse fietsen en leuke skelter
- Beschikbaar van week 28 t/m 31

Bel 0182-751708 voor meer info!

de SAAMBINDER Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober) voor het buitenland*: € 150,00 per jaar * afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Haven van Korinthe

Een rij oude keistenen langs de zee bij Korinthe. Er steken er nog een paar vit het water. Zomaar?

We staan aan de oever van de zee, negen kilometer van Korinthe. Die stad lag op een smalle strook land tussen twee zeeën en had twee havens. Schepen werden in Paulus' tijd op een kar geladen en over land via een gladde sleepweg getrokken van de ene naar de andere zee. Zo werd de omweg om het grote schiereiland afgesneden. Dat scheelde zeker 600 kilometer zeilen. Je ziet het laatste stukje sleepweg uitkomen in de Ionische Zee. In het water liggen restanten van de haven Kenchreeën, waar handelschepen aanmeerden. De stenen zakten diep weg in de zeebodem. Rond 1890 is vlakbij een modern kanaal gegraven om de zeeën te verbinden.

De stenen vertellen het Bijbelse verhaal. Hier scheepte Paulus in na zijn verblijf in Korinthe. Zijn taak zat erop: Gods Woord naar Europa brengen. Griekse steden waren bezocht: Neopolis, Thessalonica, Filippi, Berea. Telkens eerst de Joden, dan de heidenen. Veel gemeenten werden gesticht en ouderlingen aangesteld. In Athene niet, daar werd Paulus tegengewerkt. In het wereldse Korinthe echter mocht hij zegen zien op zijn werk. De tweede zendingsreis bracht Gods Woord voor het eerst in óns Europa! Nu wandelt Paulus van Korinthe naar de haven Kenchreeën. Hij laat zich scheren: een speciaal teken dat zijn taak voltooid is. 'Hij nam afscheid van de broeders, en scheepte van daar naar Syrië'. De mens Paulus vertrok uit Europa. Maar de boodschap van Jezus' opstanding, Gods Woord, kreeg hier vaste voet en zou nooit meer weggaan uit ons werelddeel!

Het Woord ging voort naar Rome, Spanje, Nederland. Naar jouw en mijn gemeente. We horen het iedere zondag uitleggen. Gods knechten komen en gaan, maar Hijzelf blijft. Goede zondag! ♦

Leestip: Handelingen 18:1-18

▶ Kenchreeën, oude haven

P.C. Beeke, Middelburg

Uit:

Het levenslied van Robert

Elisa en Robert doen samen een boodschap voor moeder. Robert wil graag de Noordbrug over naar de Tronkerk waar ze 's zondags kerken en waar verderop veel arme mensen wonen. Maar Elisa schudt het hoofd. 'Mama zei dat we niet zolang weg mochten blijven. We gaan wel even langs het theater, dat is niet zo ver hier vandaan'.

'Het theater? Wat is dat nu weer?'

'Een groot gebouw waar mensen bij elkaar komen om plezier te maken.'

'Maken ze ook muziek, net als in de kerk?'

'Er is ook muziek, maar anders dan in de kerk.'

De meeste mensen die naar de kerk gaan, houden niet van het theater'.

'Houdt papa van de kerk of van het theater?' vraagt hij.

'Wat vraag je toch veel, Robert! In de kerk hebben we een mooie plaats vooraan, omdat papa zo belangrijk is. Papa zegt dat het leven goed is in de stad. Hij is rechter en moet allemaal moeilijke dingen voor de regering doen. Hij ontmoet veel belangrijke mensen'.

Maar Robert is niet zo gauw tevreden. 'En onze David, houdt hij van de kerk of van het theater?'

'David? David houdt vast niet van het theater.'

Hij houdt alleen van de kerk, omdat hij veel van de Heere houdt'.

Robert denkt aan zijn grote broer David, die zo ernstig kan kijken en altijd een boek voor zich heeft.

Ja, David houdt veel van de Heere, vast. Maar zelf gaat hij graag naar de kerk om te zingen. Fijn is dat, vooral omdat de andere kinderen het ook mooi vinden. Hij denkt er niet aan of de Heere het mooi vindt.

Even later staan ze voor het grote theatergebouw. Het is groot en vierkant. Lang niet zo mooi als een kerk. Zou de Heere hier ook wonen?

Elisa pakt opeens zijn hand. 'Kom, rennen nu, anders is de bakkerswinkel gesloten'.

Robert is al zijn moeilijke vragen vergeten. Hij kan nu aan niets anders denken dan aan roomboterkoekjes.

vervolgverhaal | M.H. Karels-Meeuse - uitg. Den Hertog

Vraag en antwoord

door
ds. Labee

Overdoop

*Ons kind wil zich laten overdopen.
Wat moeten we zeggen en
kunnen we daarbij aanwezig zijn?*

Verwerping

We proefden iets van het intense verdriet over een afdwalend kind. Als we dicht bij de Heilige Schrift en de daarvan afgeleide belijdenisgeschriften leven, is dat verdriet ook terecht. Maar wat nog te zeggen? Als het goed is, mocht in de opvoeding regelmatig gesproken worden over het grote voorrecht van de kinderdoop. Een heilig God wilde uit vrije genade aan een 'kind des toorns' het teken en zegel van het genadeverbond geven. In dat verbond gaat het niet om onze keus, maar om Gods genade. Gedragen naar de doopvont. Ten doop gehouden. De doopnaam is uitgesproken in één zin met de Naam van God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest.

Bij het opgroeien heeft regelmatig het onderwijs uit de Heidelbergse Catechismus geklonken. Met antwoord 69 wordt beleden dat het een inzetting van de gezalfde Zaligmaker is. Vraag en antwoord 74 laten er geen misverstand over bestaan: 'Zal men ook de jonge kinderen dopen? Ja het; want mitsdien zij also wel als de volwassenen in het verbond Gods en in Zijn gemeente begrepen zijn, en dat hun door Christus' bloed de verlossing van de zonden en de Heilige Geest, Die het geloof werkt, niet minder dan den volwassenen toegezegd wordt, zo moeten zij ook door den Doop, als door het teken des verbonds, der Christelijke Kerk ingelijfd en van de kinderen der ongelovigen onderscheiden worden, gelijk in het Oude Verbond of Testament door de besnijdenis geschied is, voor dewelke in het Nieuwe Verbond de Doop ingezet is'.

Wat nog méér te zeggen? Misschien nog één keer vanuit de liefde van het ouderhart: 'Kind, zou je zo'n groot kwaad doen en zondigen tegen God? Je verwerpt

geen menseninzetting maar de inzetting van Christus'. En daarbij mag ook de ernstige waarschuwing van Guido de Brès (1522-1567) niet ontbreken: 'Hierom geloven wij, dat, zo wiens voornemen is in het eeuwige leven te komen, die moet maar ééns gedoopt worden met den enigen Doop, zonder dien immermeer te herhalen; want wij kunnen ook niet tweemaal geboren worden' (zinsnede uit artikel 34 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis).

Verzuchting

Waarschijnlijk is met de belijdenisgeschriften van Gods Kerk al lang afgerekend en wordt de Heilige Schrift naar eigen inzicht gelezen en uitgelegd. Graag spreekt men over de overdoop als volwassendoop in het verlengde van de beslissing om te geloven. De keuze van de mens staat centraal. God gaf Zijn Zoon om zondaren zalig te maken, maar de mens zet uit vrije wil de stap in het geloof en laat de Heere Jezus toe in het hart. De grond van de doop is niet meer wat God uit genade schenkt, maar de keuze van de mens. Wat een armoede! De overdoop is ten diepste een verachten van wat God in de Heilige Doop schonk. Bij een overdoop aanwezig zijn, lijkt me daarom niet mogelijk.

Ouders willen graag nabij hun kinderen zijn. Om getuige te zijn van de hoogtepunten en ook dieptepunten in hun leven. Maar als een 'zonde' begaan wordt, zelfs al is het meestal vooral uit onwetendheid, moeten we maar achterblijven. Met de verzuchting om waarachtige bekering, ook van deze zonde. Wellicht terugdenkend aan de Bijbelse kinderdoop en het gezongen vers: 'God zal Zijn waarheid nimmer krenken, maar eeuwig Zijn verbond gedenken' ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.